

DIAMANTDUIVEN als hobby

Een praktijkhandleiding voor liefhebber en fokker

H.Slijkhuis

Diamantduif doffer wildkleur

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Historie en domesticatie	3
3	Indeling en geslacht	4
4	Eigenschappen	4
5	Uiterlijke kenmerken	5
6	Kleurslagen	6
7	Huisvesting	8
8	Voeding	10
9	Ziekten	11
10	Fokken	11
11	Georganiseerde kleindierliefhebberij	15
12	Nederlandse DFKP-club	22

© 2007, bijgewerkt 2008, bijgewerkt 2009

Voor tekst en de foto's 15 – 20: auteursrecht H. Slijkhuis, Velserbeek 19, Ede.

Coverfoto en foto 3: auteursrecht N.H. van Wijk

Foto 1 en 5: auteursrecht W.J. Brink

Foto 2, 4, 6 – 14: auteursrecht K.Prins

Deze praktijkhandleiding wordt aangeboden door de:

Nederlandse DFKP-club

de speciaalclub voor oorspronkelijke **duiven**, lachduiven, diamantduiven,
frankolijnen, **kwartels** en **patrijzen**

Website van de Nederlandse DFKP-club: www.dfkp.nl

1 Inleiding

Het houden en fokken van duiven is voor veel mensen in Nederland een prachtige hobby.

We kennen verschillende groepen duiven:

- postduiven
- sier- of cultuurduiven
- oorspronkelijke duiven.

Oorspronkelijke duiven zijn duiven die we in de vrije natuur kunnen zien.

De diamantduif behoort ook tot de oorspronkelijke duiven.

Op tentoonstellingen van de ANBvV, NBvV en KLN* worden regelmatig diamantduiven ingezonden. Hoeveel liefhebbers in Nederland diamantduiven als hobby houden is niet bekend.

Uit vragen blijkt dat er behoefte is aan meer praktische informatie over het houden en fokken van diamantduiven. Deze praktijkhandleiding geeft informatie over de diamantduif, de huisvesting, de voeding, ziekten en fokkerij.

Daarnaast wordt in vogelvlucht aandacht besteed aan de georganiseerde kleindierliefhebberij en het showen van diamantduiven op kleindiertentoonstellingen.

Wat houdt dit in, hoe werkt het en waar is meer informatie te vinden?

Kortom, diamantduiven zijn prachtige kleine duiven om te houden voor plezier, om er mee te fokken en om in te sturen naar kleindier- en vogeltentoonstellingen.

Deze praktijkhandleiding geeft alle informatie om op een goede manier diamantduiven als hobby te houden.

2 Historie en domesticatie

Historie

Wilde dieren kunnen na verloop van tijd, door er bewust mee te fokken, veranderen in 'huisdieren' met andere eigenschappen en meestal ook andere uiterlijke kenmerken. Dit proces noemen we domesticatie. Denk bijvoorbeeld aan de oorspronkelijke wilde hoenders die werden gedomesticeerd met als resultaat de vele huidige rassen 'tamme' kippen.

Domesticatie

De diamantduif die we bij liefhebbers en fokkers vinden wordt nu ook als (semi-)gedomesticeerd beschouwd.

Gelijktijdig met de import van de eerste parkieten uit Australië kwamen ook de eerste diamantduiven in Europa terecht. Rond 1870 werd er al met deze duifjes in Europa gefokt.

Het bleek al snel dat deze kleine duiven gemakkelijk te houden en te fokken waren. Hierdoor begon de populariteit van deze kleine duif toe te nemen.

Dit had logischerwijs ook tot gevolg dat er in de loop van de tijd kleurmutaties ontstonden. Op dit moment zijn er zeker al wel vijftien kleuren gefokt.

De diamantduif komt in de natuur voor in Centraal, West en Noord Australië in gebieden die droog of halfdroog zijn. Zij houden vooral van vrij kale gebieden met grassen en lage struiken, maar wel altijd in de buurt van water. Is het in die streken erg droog dan worden deze duiven ook wel gezien in parken en tuinen in Zuid Australië.

Diamantduiven leven vaak met enkele koppels bij elkaar of in kleine groepen.

Importen uit Australië zijn nauwelijks meer mogelijk. Er is weinig vraag naar en Australië kent een strenge exportwetgeving waardoor het ook niet meer mogelijk is om dieren te importeren.

* ANBvV, NBvV en KLN zijn landelijke bonden voor liefhebbers en fokkers van (tropische) vogels, siervogels en (dwerg)hoenders in Nederland (zie hoofdstuk 11: Georganiseerde kleindierliefhebberij).

Fig. 1 *Diamantduiven zijn echte zoonanbidders (doffer wildkleur)*

3 Indeling en geslacht

Alle planten en dieren zijn ingedeeld in een systeem dat de onderlinge verwantschap aangeeft. Dit systeem gebruikt wetenschappelijke namen, zodat iedereen wereldwijd de juiste namen gebruikt.

Diamantduiven behoren tot de Klasse Aves (Vogels) met daaronder de Orde Columbiformes (Duiven). De Columbiformes zijn onderverdeeld in Families, waaronder de Familie Columbidae met daarbinnen verschillende geslachten. Een geslacht is een groep nauwverwante soorten.

Voor deze praktijkhandleiding is alleen het geslacht *Geopelia* en daarbinnen de soort *G. cuneata* van belang.

Het geslacht *Geopelia* kent vijf soorten:

- *Geopelia cuneata*, de diamantduif
- *Geopelia striata*, de zebra-duif
- *Geopelia humeralis*, de kopernekduif
- *Geopelia placida*, de vredesduif
- *Geopelia maugei*, de timorduif.

4 Eigenschappen

Eigenschappen

Diamantduiven hebben een aantal aantrekkelijke eigenschappen om ze als hobby te houden:

- het zijn kleine dieren en ze zijn de lichtste duiven die er bestaan
- diamantduiven eten weinig waardoor de voederkosten laag zijn
- diamantduiven kunnen goed in een kleine ruimte worden gehouden
- zij hebben een prachtig verenkleed en behoren met recht ook tot de kleine siervogels
- ze tonen daarbij ook een interessant gedrag
- zij kunnen behoorlijk tam worden, zijn rustige en gemakkelijke dieren in een volière en ze kunnen samen met (tropische) vogels worden gehouden
- het zijn ideale dieren voor beginners

- diamantduiven zijn prima dieren om mee te fokken en te showen op kleindiertentoonstellingen
- diamantduiven maken gevarieerde geluiden, van een eenvoudig gekoer tot een heel repertoire met koergeluiden, maar dit geluid is nooit storend of hinderlijk.

Kortom, diamantduiven zijn mooi, klein, gemakkelijk, levendig, verdraagzaam en vlug vertrouwd met de verzorger.

Fig. 2 Kopstudie diamantduif doffer wildkleur

5 Uiterlijke kenmerken

Gewicht en lengte

De diamantduif is met een gewicht van dertig gram de lichte duif ter wereld, maar niet de kleinste duif. De diamantduif heeft een lengte van 19 – 20 centimeter, waarvan de staart bijna eenderde voor haar rekening neemt.

Lichaamsbouw

Het lichaam is slank met verhoudingsgewijs een lange staart. De borst is van voren gezien tamelijk breed waarbij de rondingen vloeiend verlopen. De hals is vrij lang waardoor de kop duidelijk los toont van het lichaam.

De kop is licht eivormig en draagt een lange dunne snavel. De boven- en ondersnavel passen goed op elkaar zodat er bij een gesloten snavel geen ruimte openblijft en een gesloten geheel vormt.

De bovensnavel heeft een iets gekromde punt die een klein beetje over de ondersnavel steekt.

Om het oog bevindt zich een duidelijk waarneembare oogring.

De staart is ruim acht centimeter lang. De staartpenen worden naar buiten toe iets korter.

De vleugels zijn relatief kort en worden strak tegen het lichaam gedragen.

De diamantduif is goed bevederd. De veren liggen strak op het lichaam. De oren zijn volledig bedekt door de veren.

De poten hebben elk drie tenen naar voren en één naar achteren. Elke teen bezit een lichtgekromde nagel.

Wildkleur

De diamantduif dankt zijn naam aan zijn natuurlijk (wildkleur) uiterlijk. Het donker grijsblauwe vleugeldek van de wildkleur diamantduiven is bezaaid met kleine witte vlekjes die wel iets lijken op kleine diamantjes. De witte vlekjes mogen niet op de rug voorkomen.

De kop en het lichaam zijn lichtblauw tot lichtgrijs van kleur.

De staart is wat donkerder van kleur (zie fig. 3).

Geslachtsonderscheid

Het uiterlijke verschil tussen de doffer (het mannelijke dier) en de duivin (het vrouwelijke dier) is klein.

Soms is het verenkleed van de duivin iets bruiner van kleur, vooral op de kop, in de nek en op de rug. Het belangrijkste verschil tussen beide geslachten is de ring om het oog.

Bij de volwassen doffer is deze ring opvallender, breder en feller van rode kleur dan bij de volwassen duivin.

Jonge doffers en overjarige duivinnen kunnen gemakkelijk met elkaar verward worden als het om de oogring gaat.

Het geslachtsverschil is in de broedtijd ook goed te zien als de dieren baltsen. De doffer balst voor de duivin en koert daarbij veel, buigt voor de duivin en spreidt hierbij de staartveren. De duivin doet dat niet.

Bij volwassen vogels zijn de doffers over het algemeen iets forser en groter van bouw dan duivinnen.

6 Kleurslagen

KLN erkent zes kleurslagen bij de diamantduif:

- wildkleur
- wildkleur-witstuit
- bruin
- bruin-witstuit
- pastel
- pastel-witstuit.

Deze zes kleurslagen worden kort beschreven. Een volledige beschrijving van deze kleurslagen is opgenomen in de siervogelstandaard van KLN (zie hoofdstuk 11).

Wildkleur bij de doffer

De kop, de nek, rug en stuit zijn donker blauwgrijs van kleur. De borst en het onderlijf zijn diep blauwgrijs dat op het onderlijf overgaat naar grijs.

De anaalstreek en de onderstaartdekveren zijn wit.

De vleugels zijn donkergrijs met gebogen regelmatige rijen witte stippen of vlekjes.

Fig. 3 Diamantduif doffer wildkleur

De vleugelpennen hebben een donkergrijze buitenvaan.

De punten zijn donkergrijs met een lichtgrijs randje. De binnenvanen zijn kastanjebruin.

De twee middelste staartpennen zijn donkergrijs, de andere staartpennen hebben een gedeeltelijke witte buitenvaan.

De snavel is donkergrijs, De ogen zijn roodbruin met een zwarte pupil. De ring om het oog is rood.

De poten zijn vleeskleurig met grijze nagels.

Wildkleur bij de duivin

Het grijs is iets minder donker en licht bruin getint. De oogring is ook iets lichter van kleur.

Wildkleur-witstuit bij de doffer en duivin

Bij wildkleur-witstuit zijn het onderste deel van de rug en de stuit wit. Verder is de kleur van de andere lichaamsonderdelen praktisch dezelfde als bij de wildkleur. Het donker blauwgrijs is bij deze dieren een tint lichter van kleur, dus blauwgrijs.

Fig. 4

Diamantduif doffer wildkleur witstuit

Het onderste deel van de rug en de stuit zijn wit.

Bruin bij de doffer

Vroeger werd deze kleur rood genoemd, maar de officiële naam van de kleur is nu bruin. Bij deze kleur is het donker blauwgrijs bij de wildkleur vervangen door bruin. De snavel is bruin, evenals de nagels.

Bruin bij de duivin

Het bruin is over het algemeen wat warmer getint.

Bruin-witstuit bij de doffer en duivin

Bij bruin-witstuit zijn het onderste deel van de rug en de stuit wit. De kleur van de andere lichaamsonderdelen is dezelfde als bij bruin.

Fig. 5 Diamantduif bruin duivin

Pastel bij de doffer

Het donker blauwgrijs bij de wildkleur is bij pastel vervangen door zilvergrijs. De snavel is grijs en de nagels zijn lichtgrijs.

*Fig. 6
Diamantduif
pastel doffer*

Pastel bij de duivin.

Het zilvergrijs is iets bruin getint.

Pastel-witstuit bij de doffer en duivin

Bij pastel-witstuit zijn het onderste deel van de rug en de stuit wit. De kleur van de andere lichaamsonderdelen is dezelfde als bij pastel.

Het is bekend dat er in Nederland en zeker binnen Europa nog meer kleurslagen bij de diamantduif worden gefokt, maar deze kleurslagen zijn niet erkend door KLN.

Nog niet door KLN erkende kleurslagen kunnen voor erkenning aan KLN worden voorgedragen.

7 Huisvesting

Bij de huisvesting moeten we altijd rekening houden met de natuurlijke omgeving en het leefklimaat van de dieren.

Diamantduiven leven in droge en warme gebieden met wat bos en struiken, zijn echte zoonabbidders en scharrelen graag op de grond.

Deze leefomgeving moeten we onze dieren ook zo veel mogelijk bieden.

Een volière is voor deze duiven de meest ideale ruimte en daarin komen ze het best tot hun recht.

Deze volière hoeft niet zo groot te zijn, een paar vierkante meters maar dan wel zo hoog dat de duiven op stokken of in struiken kunnen zitten en overnachten.

Vaak overnacht een koppel (mannetje en vrouwtje) samen naast elkaar op een stok of tak.

Belangrijk is ook om er voor te zorgen dat harde wind en regen geen toegang hebben tot de volière.

De bodem van de volière wordt voorzien van droog zand

Gelukkig kunnen de diamantduiven vrij goed tegen ons klimaat, maar het is beter ze tijdens koude winters onder te brengen in een beschutte of vorstvrije ruimte. Ideaal is het als de volière een nachthok heeft waarin de dieren droog en vorstvrij kunnen overwinteren.

Diamantduiven worden ook wel permanent binnen gehouden in een binnenvolière of in kleinere kooien. Er zijn dan geen problemen in het koude jaargetijde.

Fig. 7 In het midden een volièrre voor diamantduiven

Diamantduiven zijn vreedzame vogels die zonder problemen samen gehouden kunnen worden met zangvogels of kwartels. Het is zelfs mogelijk meerdere paren bij elkaar te houden, hoewel de volièrre dan wel groot genoeg moet zijn. De mannetjes kunnen tijdens de broedperiode nog wel eens tegen elkaar uitvallen.

Fig. 8 Een kleinere volièrre met jonge diamantduiven

Diamantduiven worden ook wel gehouden in kleinere kooien in allerlei maten of in binnen- of kamervolières.

Maar als vliegvogel komt de diamantduif in een volière beter tot haar recht. Jonge diamantduiven laten ook een betere borstontwikkeling zien als ze opgroeien in een volière en hun borstspieren beter kunnen gebruiken en ontwikkelen.

8 Voeding en verzorging

De diamantduif is vooral een zaadeter.

In de natuur scharrelen deze duiven graag op de grond en vinden op deze manier een groot aantal verschillende soorten zaden, zoals graszaden, zaden van allerlei kruiden en andere lage planten.

Daarnaast eet de diamantduif ook van levende groene planten, maar ook allerlei bodeminsecten, inclusief mieren, staan ook op het menu.

Een typisch gedrag bij voedselzoekende diamantduiven op de grond is dat ze langzaam rondscharrelen, maar bij vlagen ook rondrennen met de staart hoog boven de grond.

Een prachtig gezicht om te zien.

Diamantduiven die als hobbydieren worden gehouden kunnen uitstekend gevoerd worden met een zaadmengsel voor tropische volièrevogels. Door dit zaad kan ook nog onkruidzaad worden gemengd.

Dit zaad wordt aangevuld met een ei- of krachtvoer dat ook voor kleine (zang)vogels wordt gebruikt.

De duiven zijn ook verzot op gekiemde zaden.

Om aan de behoefte van dierlijke eiwitten in de voeding tegemoet te komen kan het beste een insecten-/universeelvoer toegevoegd worden (bijvoorbeeld 50% eivoer, 50% universeelvoer). Af en toe ook een meelworm is een goed extraatje.

Naast bovenstaande voeding is het noodzakelijk dat de vogels dagelijks de beschikking hebben over vers drinkwater. Uiteraard mogen ook vogelmineralen (grit) en maagkiezel niet ontbreken.

Diamantduiven zijn één van de weinige soorten duiven die een bad in water nemen. Voorkomen moet worden dat de dieren in hun drinkwater een bad kunnen nemen.

Op de bodem van het hok of de volière kan zo nu en dan een platte schaal met wat water geplaatst worden. Na het baden wordt dit water weer weggehaald, zodat de dieren geen badwater kunnen drinken.

Fig. 9 Een koppel wildkleur diamantduiven scharrelend op de grond

9 Ziekten en andere ongemakken

Diamantduiven leven in droge gebieden. Deze dieren kunnen dan ook niet tegen een natte bodem in het hok of de volière. Het is dus erg belangrijk dat de bodem van hun verblijf altijd droog blijft om ziekten te voorkomen.

Deze droge bodem voorkomt de ziekte coccidiose, een gevaarlijke darmziekte die de duiven sterk verzwakt. Bij een zware aantasting is deze ziekte voor de duiven vaak dodelijk. Incidenteel komen er nog wel andere ziekten bij diamantduiven voor, maar het is niet zinvol al deze ziekten hier te beschrijven.

Als de verzorger de dieren goed kent, dan wordt een zieke duif direct door afwijkend gedrag herkend. Zieke dieren moeten direct apart worden gehuisvest om eventuele besmetting van de andere duiven te voorkomen.

10 Fokken

Buiten het fok- of broedseizoen worden de doffers en de duivinnen apart gehouden. In het voorjaar als het broedseizoen nadert worden de koppels gevormd door een duivin en een doffer bij elkaar te plaatsen. Diamantduiven zijn monogaam als het koppel bij elkaar kan blijven. Worden andere dieren aan elkaar gekoppeld door de fokker, dan paren deze dieren ook met elkaar.

Wordt een koppel samengesteld, dan balst de doffer voor de duivin. Bij de balts koert de doffer voor de duivin, buigt de kop naar de bodem, blaast zijn borst op en waaiert met de staart. De duivin gedraagt zich heel wat rustiger en zal zo nu en dan ook wat gekoer laten horen. Na verloop van tijd paart de doffer met de duivin.

Fig. 10 Een koppel diamantduiven wildkleur witstuit onderzoekt een nestbakje

Al snel daarna wordt begonnen met de bouw van een nest. Duiven maken meestal niet al te veel werk van hun nest en dat geldt ook voor de Diamantduif. Het nest kan in een struik of op een paar takken gemaakt worden. Vaak zijn deze nesten niet al te stevig. Diamantduiven maken ook graag gebruik van nestgelegenheden die ze worden aangeboden.

Dat kan in de vorm van een schaalte of een half open broed- of nestkastje.

*Fig. 11
Dit soort kleine half open nestkastjes worden graag gebruikt.
Een wilkleur-witstuit koppel is druk bezig*

Daarna legt de duivin kort achter elkaar twee crèmekleurige eieren die door beide ouders worden bebroed. Meestal broed de doffer overdag en de duivin 's nachts. De doffer komt vaak elke dag op dezelfde tijd de duivin aflossen. Meestal komen de eieren rond de 13de broeddag uit. Een broedsel bestaat vaak uit een doffer en een duivin.

*Fig. 12
Een wildkleur duivin met haar twee eieren*

*Fig. 13
Een pastel duivin volop aan het
broeden*

De jonge duiven worden door beide ouders gevoerd met duivenmelk of kropmelk. De productie hiervan komt langzaam op gang als de jongen zijn geboren en neemt daarna ook al snel weer langzaam af. Gaandeweg worden ook zaden aan het menu toegevoegd. Ook wat insectenvoer of wormpjes worden graag bijgevoerd.

Fig. 14 Een koppel diamantduiven met hun jong in de broedschaal

Jonge diamantduiven groeien verbazingwekkend snel en op dag tien of elf vliegen de jonge duiven al. Drie weken later beginnen de jonge dieren al te verkleuren. Voor de rui zijn de jonge duifjes van de doffers te onderscheiden aan de meer bruine kleur van kop en hals. Na de rui zijn de geslachten moeilijker vast te stellen. Het spreiden van de staart is dan het beste herkenningsteken van de doffer.

Fig. 15 Met z'n allen lekker in de broedschaal

Na twee maanden zijn de 'jonge' duiven al niet meer te onderscheiden van de ouders. Op een leeftijd van vier tot vijf maanden zijn de jonge duiven in staat om zelf al weer voor nageslacht te zorgen. De jonge duiven kunnen bij de ouders blijven zolang zij de ouders niet storen bij het volgende nest. Vaak is het beter om de jonge dieren apart te huisvesten.

*Fig. 16
Wildkleur duivin met een
jong van drie weken oud.*

11 Georganiseerde kleindierliefhebberij

Algemeen

Dit hoofdstuk beschrijft in het kort de georganiseerde kleindierliefhebberij.

De volgende diergroepen behoren tot de 'kleindieren':

- pelsdieren, zoals konijnen, cavia's, (dwerg)hamsters, ratten, muizen en gerbils
- sier- of cultuurduiven
- kippen (hoenders), zowel grote kippen als krielkippen
- siervogels, zoals fazanten, parelhoenders, pauwen, kalkoenen, oorspronkelijke hoenders, patrijzen, frankolijnen, kwartels, oorspronkelijke duiven, lachduiven en diamantduiven
- watervogels, zoals eenden, ganzen en zwanen.

Het houden, fokken en tentoonstellen van deze kleindieren in verenigingsverband noemen we de georganiseerde kleindierliefhebberij.

Landelijke bonden in de georganiseerde kleindierliefhebberij

De volgende bonden behartigen de kleindierliefhebberij in Nederland:

- KLN (Kleindierliefhebbers Nederland) zorgt voor het pluimvee (hoenders, dwerghoenders, sier- en watervogels) en de pelsdieren (konijnen, cavia's en kleine knagers).
- NBS (Nederlandse Bond van Sierduivenliefhebbersverenigingen) zorgt voor de sier- of cultuurduiven

Het houden en fokken van tropische vogels, parkieten, kanaries en papagaai-achtigen hoort niet bij de kleindierliefhebberij, maar bij de vogelsport.

In deze vogelsport zijn drie landelijke bonden actief:

- de ANBV (Algemene Nederlandse Bond van Vogelhouders)
- de NBV (Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers)
- Aviornis.

Kwartels, patrijzen, frankolijnen, oorspronkelijke duiven, lachduiven en diamantduiven zien we zowel in de kleindierliefhebberij als in de vogelsport.

Starten met diamantduiven

Voordat diamantduiven worden gekocht moet de huisvesting goed in orde en ingericht zijn voor deze duiven (zie hoofdstuk 7).

Meer informatie over het houden en fokken van diamantduiven is te verkrijgen bij de **Nederlandse DFKP-club** (zie hoofdstuk 12).

Op de website van KLN is ook informatie over de georganiseerde kleindierliefhebberij te vinden (www.kleindierliefhebbers.nl). Er is ook contactinformatie beschikbaar.

Dezelfde contactinformatie is ook te vinden op Kleindierplaza (www.kleindierplaza.nl).

Meer informatie over de kleindierversenigingen in Nederland is ook beschikbaar op Kleindierplaza.

De kleindierversenigingen zijn per provincie gerangschikt met contactinformatie.

Neem contact op met één van de bestuursleden.

Een andere manier om kennis te maken met de kleindierliefhebberij is het bezoeken van kleindiertentoonstellingen. In de plaatselijke kranten worden deze kleindiertentoonstellingen vaak aangekondigd. Op Kleindierplaza worden alle kleindiertentoonstellingen in Nederland per provincie gepresenteerd.

Op elke kleindiertentoonstelling zijn leden van het bestuur van de organiserende kleindierverseniging of van KLN aanwezig. Zij geven graag informatie.

Deze kleindiertentoonstellingen worden georganiseerd in de maanden september tot en met januari. Benut deze gelegenheden en ga een kijkje nemen.

De volgende stap is lid worden van een kleindierverseniging. Deze vereniging zorgt voor aanmelding bij KLN.

KLN geeft leden een fokkersnummer en een fokkerskaart. Dit fokkersnummer is nodig om dieren naar kleindiertentoonstellingen in te kunnen sturen.

Jongeren onder 18 jaar kunnen als jeugdlid worden ingeschreven.

Op kleindiertentoonstellingen kunnen diamantduiven bekeken worden.

In de tentoonstellingscatalogi zijn de adressen van de fokkers opgenomen.

De **Nederlandse DFKP-club** (www.dfkp.nl) kan u ook helpen met het vinden van adressen.

Neem contact op met fokkers en ga kijken en informeren. Koop alleen dieren bij fokkers. Zij helpen graag als collega-fokker en leveren goede dieren.

De diamantduiven zijn aangeschaft en de fok kan beginnen (zie hoofdstuk 10).

Pootringen

Alle pluimvee en duiven, dus ook de diamantduiven, kunnen alleen met een vaste ring om de poot ingezonden worden naar kleindiertentoonstellingen. Deze ringen worden pootringen genoemd. Met 'vast' wordt bedoeld dat bij volwassen dieren deze ringen niet meer afgeschoven kunnen worden.

De plaatselijke kleindierenvereniging bestelt deze ringen bij het ringenbureau van KLN (zie pagina 14). De ringencommissaris van deze plaatselijke kleindierenvereniging kent de juiste weg en de juiste ringenmaat.

De fokker kan zelf ook ringen bestellen via de KLN-website (www.kleindierliefhebbers.nl).

Omdat jonge diamantduiven al op een leeftijd van vijf tot zes dagen geringd moeten worden, is het nodig vroegtijdig de ringen te bestellen. De levertijd van de ringen kan zeker wel een week tot twee weken (afhankelijk van de manier van bestellen) bedragen, dus houd daar rekening mee. Wordt te laat besteld, dan zijn de poten te dik geworden en kunnen de ringen niet meer om de poten van de dieren geschoven worden.

Denk erom, jonge diamantduiven groeien razend snel.

Dan het ringen zelf.

Het jonge dier wordt voorzichtig in de linkerhand gehouden met de kop van het dier naar voren.

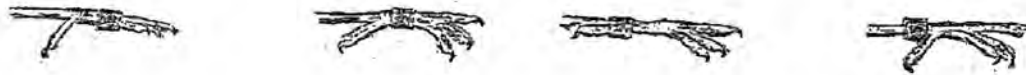
De poten steken dan ook naar voren. Met de vingers van dezelfde hand worden de drie lange voortenen van de poot tegen elkaar aangedrukt. Dit moet voorzichtig gebeuren omdat het kuiken nog erg klein en kwetsbaar is. Het beschadigen van de tenen is gauw gebeurd.

Op deze manier kan de ring met de rechterhand gemakkelijk over de drie tenen tegelijk geschoven worden.

De achterteen wijst altijd al naar achteren. Als de ring over de drie tenen wordt geschoven, wordt de achterteen al vanzelf plat tegen het loopbeen van de poot gedrukt. Nog iets verder geschoven en de ring glijdt gemakkelijk over de achterteen. Daarna komt de achterteen weer vrij van het loopbeen en belemmert de ring om af te schuiven.

Vraag zonodig een ervaren fokker het ringen een paar keer voor te doen. Controleer nog wel regelmatig (zeker de eerste dagen na het ringen) of alle dieren hun ring om hebben. Zo niet, dan ligt de ring ergens in het hok of de volière. Een dag wachten (want de poot is nog te dun) en dan weer opnieuw ringen is de enige manier.

Fig. 17 toont stapsgewijs het ringen.

Figuur 17 Aanbrengen van pootringen

Kleindiertentoonstellingen

In Nederland worden verschillende kleindiertentoonstellingen georganiseerd.

Enkele voorbeelden zijn:

- Verenigingstentoonstelling, voor leden van de betreffende plaatselijke kleindierenvereniging
- Speciaalclubtentoonstelling, voor leden van de betreffende speciaalclub. Deze kleindiertentoonstelling wordt meestal ondergebracht bij een andere kleindierententoonstelling
- Provinciale kleindiertentoonstelling, voor fokkers uit de betreffende provincie
- Open kleindiertentoonstelling, voor fokkers uit de regio
- Nationale kleindiertentoonstelling, voor fokkers uit geheel Nederland
- Europese kleindiertentoonstelling, voor fokkers uit geheel Europa.

Tot slot is er nog de jongdierendag. Dit is geen echte kleindierententoonstelling en hoort daarom niet thuis in het overzicht hierboven.

Op een jongdierendag laten leden van een kleindierenvereniging hun jonge dieren beoordelen en bespreken door bevoegde keurmeesters. De fokker is aanwezig bij deze bespreking en kan vragen stellen aan de keurmeester. Er wordt ook een beoordeling (of predikaat) toegekend. Dit predikaat heeft niet de waarde van de predikaten op echte kleindiertentoonstellingen.

Een jongdierendag is belangrijk voor de nog onervaren fokker, vooral als het gaat om een eerste grondige selectie van potentiële goede dieren en dieren die geen waarde hebben als fok- of tentoonstellingsdier.

Kortom, een jongdierendag is vooral leerzaam.

Welke kleindierententoonstelling

Het is goed om eerst te beginnen met de kleindiertentoonstelling van de eigen plaatselijke kleindierenvereniging. Collega-leden/fokkers helpen graag. Is de procedure eenmaal bekend, dan wordt het interessant mee te doen op grotere kleindiertentoonstellingen.

Adressen en data van de kleindiertentoonstellingen in Nederland zijn te vinden op Kleindierplaza (www.kleindierplaza.nl).

Inschrijven voor een kleindiertentoonstelling verloopt volgens de procedure die beschreven is in het vraagprogramma van die kleindierententoonstelling. De plaatselijke kleindiervereniging stuurt haar leden het vraagprogramma ruim van te voren toe. Vraagprogramma's van andere kleindiertentoonstellingen kunnen bij de betreffende tentoonstellingssecretaris worden aangevraagd.

In het vraagprogramma is alle informatie opgenomen over de kleindiertentoonstelling. Het is niet zinvol deze informatie hier te beschrijven.

Lees het vraagprogramma goed door en vul zorgvuldig het opgavenformulier in. Zorg dat dit formulier op tijd verzonden wordt. Er is voor elke kleindiertentoonstelling een sluitingsdatum voor de opgave van dieren. Betaal ook op tijd de kosten voor het insturen van de dieren.

Is hierbij hulp nodig, ga dan naar een ervaren fokker van een plaatselijke kleindiervereniging.

Het besluit om aan één of meer kleindiertentoonstellingen mee te doen is genomen. Bij de planning moet er rekening mee worden gehouden dat een kleindiertentoonstelling een zware belasting is voor de dieren.

Denk aan het vangen van de dieren, het transport (twee keer), temperatuurwisselingen (tussen het hok en de tentoonstellingszaal), veel drukte en misschien stress door publiek, ander voer, een vreemde omgeving en ander strooisel.

De ervaring leert dat goede dieren niet vaker dan eenmaal per maand naar kleindiertentoonstellingen worden ingezonden. Het is niet aan te bevelen eenzelfde dier vaker dan driemaal in een seizoen in te sturen naar kleindiertentoonstellingen. Het mooie gaat er dan af en het dier scoort ook niet zo hoog meer.

Een belangrijk punt is het vangen van de dieren. Het is het beste als de dieren zo tam gemaakt worden dat zij bij het vangen niet van schrik door het hok vliegen. Het tam maken van de dieren begint al op de dag van geboorte.

Het dagelijks op een rustige manier met de dieren omgaan helpt ook om de dieren tammer en rustiger te maken. Het vangen moet ook geleerd worden. Sommigen fokkers vangen goed met de hand, anderen gebruiken een vangnet. Oefenen met beide methoden bewijst al snel welke methode het beste bevalt.

Conditioneren

Op een kleindierententoonstelling worden de dieren beoordeeld door keurmeesters, die door KLN zijn aangesteld.

Bij de keuring wordt gelet op het type van het dier en op verschillende onderdelen van het dier, zoals conditie, kleur en tekening van het verenkleed, de poten, ogen en snavel. De leidraad hiervoor is de siervogelstandaard van KLN (zie pagina 14). Al deze onderdelen van het dier worden gevormd op basis van de genetische aanleg bij het dier. Toch kunnen met toegestane conditionering sommige onderdelen van het dier voor een keuring verbeterd worden. Denk aan het schoonmaken van de poten en de snavel.

De conditie van het verenkleed is een belangrijk onderdeel op een kleindierententoonstelling.

Enkele ruwe, gekrulde of opstaande veren worden vochtig gemaakt met schoon water. Daarna wordt de veer voorzichtig met de vingers in de goede natuurlijke richting gestreken. Plaats dan het dier in de transportkist en laat het in een warme omgeving rustig opdrogen (zie hieronder bij Transport). Doe dit kort (één of twee dagen) voordat u de dieren naar de kleindierententoonstelling brengt.

Transport

Voor het transport van uw dieren naar een kleindiertentoonstelling is een transportkist nodig. Het meest geschikt zijn lichte kisten van hout of aluminium met daarin een aantal afgescheiden hokjes, zodat elk dier apart in een hokje in de kist wordt gezet. De maten van de kist en de binnenhokjes moeten in verhouding staan tot de grootte van de dieren. Er zijn verschillende soorten en maten kisten te koop. In de stands van bedrijven op de grotere kleindiertentoonstellingen zijn transportkisten in vele soorten en maten te koop.

Kijken bij fokkers is ook leerzaam. Zij hebben ook allemaal transportkisten.

Een doe-het-zelver kan zelf ook wel een transportkist maken, aangepast aan de eigen wensen. Zorg ervoor dat het bouwmateriaal licht maar toch sterk is en dat er zowel aan de buiten- als aan de binnenkant geen scherpe uitsteeksels voorkomen.

Goede handvaten zijn belangrijk, omdat de transportkist vaak over enige afstand gedragen moet worden.

Zorg ook voor voldoende ventilatie in de kisten. Omdat transportkisten bij het vervoeren nog wel eens gestapeld worden, is het handig de handvaten aan de zijkanen van de kist te bevestigen en de ventilatieopeningen aan de voor- of achterkant (dus niet in het deksel).

Let verder op degelijke sluitingen van de kisten.

Het openschieten van de sluitingen tijdens het transport geeft veel ellende.

De bodem van een transportkist moet ruw zijn, want dit geeft het dier houvast tijdens het transport. Op een gladde ondergrond kunnen kleine dwarslatjes worden gelijmd met daarop als strooisel fijne houtkrullen.

Een mooie schone kist is ook wat waard, het is een visitekaartje van de fokker.

Fig. 18

Transportkist voor kwartels

Deze kist is 30 cm hoog, 30 cm diep en 70 cm breed. Deze kist heeft zes individuele hokken.

De hele bovenkant is een openklapbaar deksel.

De voorkant heeft een strook zacht kunststofgaas.

Een soortgelijke kist voor diamantduiven kan kleiner zijn.

De achterkant heeft zes openingen, één voor elk van de zes hokjes.

Deze openingen zijn twaalf bij twaalfcentimeter, zodat een hand van een volwassene er precies door kan zonder veel ruimte open te laten.

De zes openingen worden afgesloten met elk een schuifbaar dekseltje. Deze openingen zijn zo gemaakt om te voorkomen dat een dier kan ontsnappen.

Fig. 19

Achterkant van de transportkist, een zgn. 'achterlader'

Een transportkist voor diamantduiven kan ook de openingen aan de bovenkant van de kist hebben. Duiven zijn meestal rustige vogels en laten zich in de kist gemakkelijker pakken dan bijvoorbeeld kwartels.

Fig. 20

Geopende transportkist

De binnenkant van het deksel is bekleed met een dubbele laag noppenfolie om de kop van de kwartel te beschermen, mocht het dier toch opvliegen.

Om de kracht bij het eventuele opvliegen nog te beperken is het verstandig de transport niet zo hoog te maken in verhouding tot het dier. Hierdoor en door de gladde noppenfolie kunnen de dieren zich nauwelijks nog beschadigen.

Enige training vooraf helpt ook al veel.

Kort voor de dag waarop de dieren naar de kleindierententoonstelling gebracht worden, stuurt de tentoonstellingssecretaris een overzicht van de inschrijving met de gegevens per dier op een etiket afgedrukt. Op deze etiketten staan ook de kooinummers voor de dieren.

Deze etiketten worden op het deksel van de transportkist geplakt, zodat op de kleindierententoonstelling, bij het inkooien (zie hieronder) het juiste dier in de juiste tentoonstellingskooi wordt geplaatst.

Inkooien

Het brengen van de dieren naar de kleindierententoonstelling en het plaatsen van de dieren in de betreffende kooien noemen we het inkooien.

De meeste fokkers brengen zelf of met enkele personen samen de dieren naar de kleindierententoonstelling.

De grote (nationale) kleindiertentoonstellingen verzorgen vervoerslijnen door heel Nederland.

Dit vervoer is veel goedkoper dan zelf de dieren wegbrengen en ophalen. In de vraagprogramma's van deze grote kleindiertentoonstellingen zijn de vervoerslijnen beschreven, inclusief de voorwaarden om mee te doen.

Fig. 21 Tentoonstellingskooien voor kleine siervogels

De inzender (of de vervoerder) plaatst de dieren in de kooien. De kooigegevens staan op de etiketten. De transportkist wordt onder de kooien plaatsen. De lege transportkisten blijven dus tijdens de kleindierententoonstelling onder kooien staan.

Omdat diamantduiven door de keurmeester niet uit de kooi genomen worden, schrijft de inzender bij het inkooien van elk dier het volledige ringnummer op de achtergrondkaart die al bij de desbetreffende kooi hangt.

Wordt dit niet gedaan, dan wordt het dier wel gekeurd, maar dingt dit dier niet mee naar de speciale KLN-ringenprijzen.

Bij gebruik van een vervoerslijn verzorgen de betreffende personen het inkooien.

Keuren

De keurdag is meestal een besloten dag. Dit betekent dat alleen tentoonstellingsmedewerkers, de keurmeesters en de helpers en schrijvers aanwezig zijn.

In het vraagprogramma staat vermeld welke keurmeester de diamantduiven gaat keuren.

De keurmeester keurt de dieren volgens vaste regels en volgens de vastgestelde standaardbeschrijving.

Een schrijver noteert tijdens de keuring de uitslag van de keuring op een standaard beoordelingskaart. De beoordelingskaart wordt bij de kooi opgehangen, zodat iedereen de beoordeling van elk dier kan lezen.

De keurmeester gebruikt de onderstaande predikaten bij de beoordeling van de dieren met daarbij genoemd de te behalen punten gekoppeld aan elk predikaat:

- DIS of Diskwalificatie en 0 punten; het dier is uitgesloten door een uitsluitingsfout
- Onvoldoende en 0 punten; de laagste beoordeling
- V of Voldoende en 90 punten; het dier beantwoordt voldoende aan de soortbeschrijving
- G of Goed en 91 en 92 punten; het dier is een goede vertegenwoordiger van de soort
- ZG of Zeer Goed en 93, 94 of 95 punten; deze beoordeling is een graad beter dan G
- F of Fraai en 96 punten; het dier is beoordeeld als een fraai exemplaar van de soort
- U of Uitmuntend en 97 punten; het hoogst bereikbare predikaat.

Het behaalde predikaat en de punten worden per dier op de beoordelingskaart genoteerd.

Deze beoordelingskaart wordt aan de betreffende tentoonstellingskooi gehangen. De behaalde predikaten en punten worden ook per dier in de catalogus van de kleindierententoonstelling opgenomen.

Het toekennen van de verschillende prijzen, zoals beschreven in het vraagprogramma, volgt als alle dieren gekeurd zijn.

De gewonnen prijzen worden in een aparte lijst in de catalogus opgenomen in volgorde van prijsnummer. De nummers van de prijzen zijn ook in het vraagprogramma opgenomen.

Na de keuring wordt de kleindierententoonstelling geopend voor het publiek.

Beoordelingskaarten en prijzen afhalen

De fokkers kunnen kopieën van de beoordelingskaarten van hun dieren afhalen op de kleindierententoonstelling bij het secretariaat van de afdeling hoenders of siervogels.

Deze beoordelingskaarten geven de fokker een handvat bij de verdere fok. Gelijktijdig ontvangt de fokker ook de eventueel behaalde prijzen.

Verkopen

Dieren kunnen op kleindiertentoonstellingen op twee manieren te koop worden aangeboden:

- via het inschrijfformulier dat bij het vraagprogramma wordt geleverd. De inzender geeft op dit formulier al aan welke dieren te koop worden aangeboden en voor welke prijs
- tijdens de kleindierententoonstelling.

De voorwaarden in beide situaties worden uitgelegd in het vraagprogramma.

Bij elke kooi waarin een dier te koop wordt aangeboden komt een Te Koop-kaart met de prijs te hangen.

Wordt een dier verkocht, dan hangt een medewerker van de tentoonstellingsorganisatie op die kooi een rode Verkocht-kaart.

*Fig. 22
Tentoonstellingskooi
met keurkaart en een rode
Verkocht-kaart*

De verkoper kan gelijktijdig met de eventueel gewonnen prijzen en de beoordelingskaarten het geld opvragen van de verkochte dieren.

Bij grote kleindiertentoonstellingen is er een apart verkoopbureau. De tentoonstellingsorganisatie houdt een percentage in op het verkoopbedrag voor de geboden diensten.

Hangt bij het uitkooien de Te Koop-kaart nog aan de kooi, dan is het dier niet verkocht en is de inzender verplicht zijn of haar dier weer mee te nemen.

Kopen

Zelf als inzender dieren kopen kan natuurlijk ook. Neem de Te Koop-kaart van de kooi en ga hiermee naar het verkoopbureau van hoenders en siervogels. Het dier wordt contant betaald en de koper ontvangt een bewijs van aankoop. De tentoonstellingsorganisatie zorgt ervoor dat op de betreffende kooi een Verkocht-kaart wordt gehangen.

Bij het uitkooien van de dieren (zie hieronder) neem de koper het gekochte dier mee. Het betalingsbewijs is nodig om bij de uitgang van de kleindierententoonstelling aan te tonen dat het dier is gekocht en betaald.

Bestaat de mogelijkheid dat er dieren gekocht kunnen worden, neem dan altijd een transportkist mee. Tentoonstellingsorganisaties hebben geen transportmateriaal voor kopers klaar staan.

Uitkooien

Na afloop van de kleindierententoonstelling gaan de dieren weer in de transportkist om ze mee naar huis te nemen. Dit is het uitkooien.

Bij gebruik van een vervoerslijn zorgt deze vervoerslijn voor alle handelingen, tenzij anders is afgesproken.

Thuis aangekomen worden de dieren weer in de hokken geplaatst.

12 Nederlandse DFKP-club

De **Nederlandse DFKP-club** is de speciaalclub voor oorspronkelijke duiven, lachduiven en diamantduiven, frankolijnen, kwartels en patrijzen in Nederland.

Deze speciaalclub is aangesloten bij KLN (zie hoofdstuk 11). De leden van deze speciaalclub zijn liefhebbers en fokkers van de genoemde kleine siervogels. Frankolijnen en patrijzen zijn ook hoenderachtigen, maar zij zijn wat groter dan de meer bekende kwartels.

De belangstelling voor deze kleine siervogels neemt toe. Het is daarom goed dat door bundeling van krachten in een speciaalclub het fokken en houden van deze dieren en de belangenbehartiging wordt gestimuleerd. Het doel van de speciaalclub is met elkaar de genoemde kleine siervogels in stand te houden en volgens standardeisen te fokken en te verbeteren.

Belangrijk is elkaar daarbij te helpen, anderen ook enthousiast te maken en plezier te beleven aan het houden, fokken en tentoonstellen van deze kleine siervogels.

De activiteiten van de speciaalclub zijn:

- stimuleren van het houden en fokken van de genoemde groepen kleine siervogels
- bemiddelen bij het kopen en verkopen van goede fokdieren
- begeleiden van nieuwe fokkers en liefhebbers
- promotie van de speciaalclub en haar activiteiten door publicaties in fokkersbladen, op kleindiertentoonstellingen, op websites en op andere manieren
- het publiceren van een nieuwsbrief (hardcopy en digitaal)
- uitzetten van prijzen op kleindiertentoonstellingen
- publiceren en onderhouden van een eigen website
- organiseren van bijeenkomsten ter ondersteuning van haar leden
- belangenbehartiging van haar leden bij kleindierenverenigingen, de kleindierbonden, de standaardcommissie en de keurmeestervereniging.

Iedere liefhebber of fokker van de kleine siervogels die de **Nederlandse DFKP-club** onder haar hoede heeft kan lid worden van deze speciaalclub.

Kijk op de website van de **Nederlandse DFKP-club** voor meer informatie en adressen: www.dfkp.nl

Nederlandse DFKP-club